

**Roskilde
University**

Klar identitet og kompetencer for bacheloruddannelserne efterlyses!

Rasmussen, Rasmus Ole; Caspersen, Ole Hjort; Hansen, Povl A. ; Czeskleba-Dupont, Rolf; Brandt, Jesper; Skriver, Peter

Published in:
RUC Nyt

Publication date:
2005

Document Version
Tidlig version også kaldet pre-print

Citation for published version (APA):

Rasmussen, R. O., Caspersen, O. H., Hansen, P. A., Czeskleba-Dupont, R., Brandt, J., & Skriver, P. (2005). Klar identitet og kompetencer for bacheloruddannelserne efterlyses! *RUC Nyt*, 2005(1), 24-25.

General rights

Copyright and moral rights for the publications made accessible in the public portal are retained by the authors and/or other copyright owners and it is a condition of accessing publications that users recognise and abide by the legal requirements associated with these rights.

- Users may download and print one copy of any publication from the public portal for the purpose of private study or research.
- You may not further distribute the material or use it for any profit-making activity or commercial gain.
- You may freely distribute the URL identifying the publication in the public portal.

Take down policy

If you believe that this document breaches copyright please contact rucforsk@kb.dk providing details, and we will remove access to the work immediately and investigate your claim.

Klar identitet og kompetencer for bachelor

Af: Rasmus Ole Rasmussen, Ole H. Caspersen, Povl A. Hansen, Rolf Czeskleba-Dupont, Jesper Brandt og Peter Skriver

Diskussionen om RUC's struktur ser nu ud til ikke blot at være kommet i gang, men også at blive afsluttet så hurtigt, at man kan frygte at vi skal igennem endnu en uholdbar mellem-løsning.

Denne mellem-løsning afspejler i høj grad det aktuelle styrkeforhold mellem RUC's forskellige interesser end viljen til at møde de udfordringer, der ligger i uddannelses-reformen – for slet ikke at tale om visioner for de fremtidige internationaliserede højere uddannelser. Størstedelen af de forslag til en ny struktur for basis og bacheloruddannelser på RUC, der har været indeholdt i prorektors høringsskrivelse om uddannelsesreformen, har efter vor opfattelse ikke egnet sig særligt godt som udgangspunkt for en diskussion af uddannelsesreformens konsekvenser for RUC's uddannelsesstruktur. Forslagene går i vid udstrækning uden om det, der er det helt centrale i denne diskussion, nemlig spørgsmålet om etablering af bacheloruddannelser med en klar identitet og veldefinerede selvstændige kompetencer. Det virker som om der kun tænkes i overbygningsfag som en bachelorvariant. Det er alt for snævert og perspektivløst. I de høringssvar, der kommer fra OB-studienævnene, kan man næppe fortænke disse i primært at forsvare rekrutteringsvejene til den udformning som kandidatuddannelserne p.t. har. Men det bidrager næppe til en stærk profilering af bacheloruddannelserne og en styrkelse af RUC i forhold til fremtidens udfordringer.

National og international markedsføring af bacheloruddannelsen

Vi vil i stedet for tage udgangspunkt i det overordnede princip, der er fremkommet fra Institut for Geografi og Internationale Udviklingsstudiers høringssvar, nemlig, at en bachelor-uddannelse skal have en klar identitet og en faglig profilering, ligesom der skal være tale om en faglig progression. Uddannelsen skal være salgbar, og således kunne markedsføres nationalt og internationalt. Bredden skal bibeholdes som RUC's særkende i de første år, men i øvrigt kendetegnes ved en langsom, men klar specialisering.

Problemet i høringsskrivelsens forslag er, at ingen af forslagene tager dette udgangspunkt. De bygger tværtimod udelukkende på overbygningsfagene. Løsningsmulighe-

derne ses næsten kun ud fra fagenes egen horisont, i.e. hvordan de kan se sig selv som fag reproduceret i en ny bachelorstruktur. Forslagene afspejler, hvorledes spørgsmålet om videreførelsen af de nuværende magt-balancer indenfor og mellem de hidtidigt (endda delvist eksternt initierede) fag og studiestrukturer på RUC, har været den alt-dominerende motivation for de fremkomne forslag og diskussionstemaer. Konsekvensen er, at bachelor-uddannelsen kun opfattes som et trin i kompetenceopbygningen i forhold til de eksisterende fagstudier, og ikke som en selvstændig professionalisering. Det betyder også, at forslagene ikke tager stilling til det forhold, at RUC bachelorer skal kunne indgå i en række kandidatuddannelser, som ikke nødvendigvis ligger på RUC, ligesom det ikke nødvendigvis er RUC-bachelorer, der kommer ind på kandidatuddannelserne.

Bachelor-uddannelsen er mere end et led i et kandidatforløb

Efter vores mening er udfordringen en helt anden, nemlig at vi skal pege på nogle uddannelsesforløb, som imødekommer en målsætning om at bacheloruddannelsen skal professionalisere forskellige praksisfelter. Professionalisering opfatter vi som en dobbelt proces, der omfatter både tilførelse af kvalifikationer (dvs. indsigt i det man har studeret) og kompetence (dvs. evnen til udøvelsen af det man har lært). I den hidtidige diskussion har man på bachelorniveauet stort set kun fokuseret på kvalificeringsdelen, og hér stort set kun interesseret sig for, hvad der skal til for at kunne fortsætte på universitetet med en akademisk uddannelse, medens spørgsmålet om kompetenceniveauet, det vil sige, hvad der skal til for at udføre egentlige jobfunktioner med en bacheloruddannelse, ikke har været rejst. Det er selvfølgelig vigtigt stadig at se bachelor-kvalifikationen som et led i et kandidatforløb, men bachelor-uddannelsen er mere end det. Bacheloruddannelsen må være

en selvstændig professionalisering, og vi har derfor en vigtig opgave med at identificere relevante jobfunktioner. Det skal desuden være jobfunktioner, der ikke kun skal ses i en snæver dansk kontekst, men også i forhold til en bredere international sammenhæng. Identifikationen og beskrivelsen af disse jobfunktioner må ske i samspil med aftagerne, således at de bachelorforløb vi udstikker, vil modsvares af behov på arbejdsmarkedet. Gennem kvalifikationsstrukturen skal det samtidigt sikres, at kompetencen rækker videre end de umiddelbart aktuelle arbejdsmarkedsbehov.

En væsentlig fordel ved RUC's hidtidige toårige basisuddannelse har været mulighederne for den udskudte fagspecialisering, og det er et forhold, som vi mener stadig bør være en vigtig karakteristik ved RUC uddannelsesforløbet. Det skaber en klar udfordring, nemlig ønsket om en fremskudt professionalisering med fastholdelse af den udskudte fagspecialisering. Vi mener, det er en realistisk målsætning, hvilket vi vil prøve at belyse i de følgende strukturforslag.

Struktur

Vores udgangspunkt er forslaget fra institut III, om at fastholde tre forskellige 1-årige basisuddannelser. Udformningen af disse basisuddannelser vil vi ikke komme nærmere ind på hér. Efter basisuddannelsen følger en gradvis specialisering med en bibeholdelse af den bredde, det hidtil har været RUC's kendetegn.

I det andet bachelorår vælges fire fagblokke, og der skrives to projekter som kan vælges frit indenfor de valgte fagmoduler. Fagblokkene har et omfang af 7,5 ECTS, og omfatter typisk forelæsninger, øvelsesgange, ekskursioner, essays m.m.. To af de fire fagblokke skal vælges så de kan bruges i den efterfølgende specialisering, medens de to andre kan vælges frit. Kursusblokkene sammenstykses af faglige eller tværfaglige grupper på tværs af de eksis-

1. år – Basis				
SamBasis	NatBasis		HumBasis	
2. år – Fagblokke				
Fagblokke	1	2	3	4
Projekter	Projekt 1		Projekt 2	
3. år – Specialisering				
Specialiseringsmoduler	1		2	
Bachelorprojekt	Bachelorprojekt			

Uddannelserne efterlyses!

sterende fagstrukturer, og bygges op omkring temaer som vil være relevante for de senere bachelor-specialiseringer, og samtidigt en forudsætning for kandidatuddannelserne. En sådan fagblok omfatter typisk forelæsninger og essay-skrivning, referatskrivning og oplæg fra de studerende, alt efter fagblokkens karakter. Det er som nævnt vigtigt, at modulerne udformes, så de kan finde anvendelse i flere forskellige specialiseringer, og derudover kan finde anvendelse i forhold til forskellige kandidatforløb. Ingen overbygningsfag eller specialisering på bachelorniveau kan lægge beslag på mere end to fagblokke på 2. år.

I det tredje bachelorår opereres med to fagmoduler hver på 15 ECTS samt et specialiserende bachelorprojekt på 30 ECTS, der strækker sig over et år. Projektet skal godkendes indenfor rammerne af de enkelte specialiseringer, og fagblokkene er rettet mod de enkelte specialiseringer. Det er her den studerende vælger om specialiseringen skal rette sig mod en afsluttet studieforløb, eller mod et videre kandidatforløb, for eksempel gymnasieuddannelserne.

Det virker som om der kun tænkes i overbygningsfag som en bachelorvariant. Det er alt for snævert og perspektivløst.

Der er gennem bachelorforløbet tale om en progression fra den 1-årige basisuddannelse, over andet år, hvor der etableres nogle normalforudsætninger, der danner udgangspunkt for den egentlige specialisering på tredje år. Konkret betyder det, at man først på tredje år behøver at vælge sin specialisering indenfor bacheloruddannelsen. Dette vil give mulighed for en lang række nye og spændende uddannelser og specialiseringer. Dette vil kunne gøre RUC meget attraktiv, samtidig med at det internationale perspektiv bibeholdes. Og det er i den forbindelse vigtigt, at aftagerorganisationer kommer meget mere ind i diskussionerne om de fremtidige uddannelsesbehov.

Organisatorisk og institutionelle forudsætninger

Universitetsdirektørens notat af 1. november 2004 specificerer rammerne for den kommende organisering af studierne inden kandidatniveau. Der skal således etableres 3

basisstudienævne, som er uafhængige af fagstudienævnene, ligesom der skal etableres et antal bachelor-studienævne, der både skal være uafhængige af basisuddannelsen på 1. bachelorår og af fag-studienævnene. Endelig skal de eksisterende og eventuelle nye fagstudienævne være ansvarlige for kandidat- og ph.d.-uddannelserne.

Uddannelsesbekendtgørelsen synes således at nødvendiggøre en overordnet styring af hele bachelorforløbet. Det må derfor konstateres, at det ifølge Universitetsdirektøren vil være det mest lovmedholdelige og hensigtsmæssige, at der etableres et studienævn, som har det samlede ansvar for hver af universitetets forskellige hovedområders bacheloruddannelser. Således, at man forestiller sig, at bacheloruddannelserne organiseres under hovedområder. Det betyder, at der fastsættes en studieordning for hver af de tre hovedområders bacheloruddannelser. For at det kan styres i praksis må der etableres en styregruppe for hver af de besluttede fagblokke på 2. år og fagmoduler på 3. år, helt på linie med de styregrupper, der allerede nu etableres for toningerne på kandidatuddannelserne.

Kandidatniveauet

Kandidatuddannelserne har hidtil i meget høj grad været set i forhold til de enkelte basisuddannelser, og det har betydet at RUC's diskussioner om omstrukturering af uddannelserne i høj grad har fulgt det samme spor. Med etablering af bacheloruddannelserne ændres dette forhold imidlertid. Og med kun to moduler, i hver af kandidatuddannelserne, er rammerne for udformningen af disse blevet kraftigt indsnævrede. For kombinationsuddannelserne betyder det, at to fag i større udstrækning er nødt til at samarbejde om et uddannelsesforløb. Det medfører også at kandidatniveauet i større udstrækning må ses i sammenhæng med et eventuelt efterfølgende ph.d. forløb. Der har i snart mange år været fremhævet, at der blev uddannet alt for få ph.d. studerende. Kandidatniveauet vil få et helt andet perspektiv, når det udvikles i et tættere samarbejde med en større gruppe ph.d. studerende, der kan skabe et studenterforskningsmiljø. Og vi må formode at de mange års diskussioner om styrkelse af forskeruddannelserne efterhånden også vil blive en realitet. Disse muligheder bør udnyttes og vil give et helt andet dynamisk og vitalt miljø på kandidatuddannelserne. Dertil vil det også kunne bidrage med nye forskningsmæssige udfordringer!

strømPILE

I STRUKTUR- OG KOMMUNALREFORMEN

-hvordan følge med?

Åbne samfundsvidenskaber burde levere redskaber til orientering på den slagmark, reformerne har åbnet.

Som et første bidrag hertil inviteres til informations- og oplysningsmøde den 15. september 2005 kl. 13- 16 i auditorium i bygning 46

Program:

- 13.00 Introduktion til arrangementet v/ Rolf C.-Dupont, SamBas
- 13.05 Rektor Henrik Toft Jensen: »Kommunalreformens nye regioner og universiteterne«
- 13.30 Professor Jesper Brandt, Geografi: »Landskab og funktionssammenhænge i regional og lokal udvikling«
- 13.55 Arkitekt Ib Ferdinandsen, Plankonsulent, arkitekt MAA: »Hovedstadsområdet - hvordan tilgodeses samspillet mellem regionens delfunktioner?«
- 14.20 Diskussion
- 14.35 Pause
- 14.50 Lektor Anders Mathiesen, Socialvidenskab: »De 'stærke' ledere og stordriftsfordelene - fra demokratisk til 'professionel' ledelse«
- 15.15 Lektor John Storm Pedersen, Virksomhedsstudier: »Toget er kørt' - hvorfor og hvordan køreplanen må opdateres«
- 15.40 Afslutningsdebat

Referencer:

- Jesper Brandt, Jørgen Primdahl 2005: Landskabet og de administrative strukturer. i: Den administrative inddeling og landskabet. Rapport fra det 12. landskabsøkologiske seminar. Afholdt af Dansk Landskabsøkologisk Forening i samarbejde med Danske landskabsarkitekter og Center for Skov, Landskab og Planlægning KVL, 25. marts 2004, Landskabsøkologiske skrifter nr.19, udg. af Center for Landskabsforskning, RUC
- Ib Ferdinandsen, Vilhelm B. Michelsen, Karsten Bay Christiansen 2004: Bidrag til regionplanlægningens historie, februar 2004. Arbejdsrapport, Miljøministeriet, Skov- og Naturstyrelsen, Landsplanafdeling / www.regionplanudvalget.dk.
- Anders Mathiesen 2000: Nyliberalismen og de 'stærke' ledere. Research Paper from the Department of Social Sciences, no. 3/00. Roskilde University
- John Storm Pedersen 2004: Nye rammer. Børsens Forlag
- Strukturkommissionen 2004: Strukturkommissionens betænkning (nr.1434), sammenfatning samt bd. 1-3, Indenrigs- og sundhedsministeriet, København / www.im.dk